

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

B.M.S COLLEGE FOR WOMEN AUTONOMOUS
BENGALURU – 560 004
SEMESTER END EXAMINATION – AUGUST/SEPTEMBER 2023

B.Sc. - II Semester
Sanskritam Language

Text : Vighraha of Hitopadesha, Grammar, Translation and Comprehension
(NEP Scheme 2021-22 onwards F+R)

Course Code: BSC2AECSA02

QP Code: **

Duration: 2 ½ Hours

Max. Marks: 60

Instructions: 1) Answer in Sanskrit / Kannada / English

2) Answer Q. Nos. 1, 5 & 7 in Sanskrit only

I. समीचीनम् उत्तरं लिखत ।

10x1 =10

ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಆರಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Select and write the correct answer.

1. हितोपदेशे तृतीयं तन्त्रं किम् ?

a) सन्धिः   b) विग्रहः   c) मित्रसम्प्राप्तिः   d) सुहृद्भेदः

2. नारायणपण्डितः कस्य राज्ञः आस्थाने आसीत् ?

a) सूर्यचन्द्रस्य   b) कृष्णचन्द्रस्य   c) रामचन्द्रस्य   d) धवलचन्द्रस्य

3. वेतालपञ्चविंशत्यां कति कथाः सन्ति ?

a) 25   b) 35   c) 45   d) 55

4. पञ्चतन्त्रस्य कर्ता कः ?

a) रामशर्मा   b) भीमशर्मा   c) विष्णुशर्मा   d) शिवशर्मा

5. कथासरित्सागरस्य रचयिता कः ?

a) गुणाढ्यः   b) सोमदेवः   c) नारायणः   d) भासः

6. जिघ्रन्नपि कः हन्ति ?

a) गजः   b) नरः   c) भुजङ्गमः   d) वानरः

7. अण्डानि कैः पतितानि?

a) वानरैः   b) हंसैः   c) काकैः   d) शुकैः

8. पयः पानं केषां केवलं विषवर्धनम् ?

a) भुजङ्गानाम्   b) कपीनाम्   c) काकानाम्   d) शुकानाम्

9. शुकाः कस्मिन् तरौ सुखेन वसन्ति स्म ?

a) आम्रतरौ   b) न्यगोरधतरौ   c) नारिकेलतरौ   d) कदलीतरौ

10. वानरान् उपदिश्य के स्थानभ्रष्टा ययुः ?

- a) हंसाः   b) गजाः   c) काकाः   d) शुकाः

II. द्वयोः प्रबन्धं लिखत । ಎರಡನ್ನು ಕುರಿತು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಂಧ ಬರೆಯಿರಿ.

2x8 =16

Write an essay on any Two of the following in English

1) प्रसिद्धसंस्कृतकथाग्रन्थान् अधिकृत्य लिखत ।

ಪ್ರಸಿಧ್ಧ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಥಾಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಬರೆಯಿರಿ.

Write about famous works in Sanskrit Tales and Fables

2) शश-गजयूथनाथकथां वर्णयत ।

ಮೊಲ ಮತ್ತು ಆನೆಗಳ ರಾಜನ ಕಥೆಯನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿ.

Describe the story of Hare and the king of Elephants

3) पक्षिवानराणां कथां नीत्यनुसारेण समर्थयत ।

ಪಕ್ಷಿ-ವಾನರಗಳ ಕಥೆಯನ್ನು ನೀತಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಮರ್ಥಿಸಿ ಬರೆಯಿರಿ.

Justify the story of birds and monkeys according to the moral.

III. एकस्य गद्यस्य अनुवादं कृत्वा विवृणुत ।

1x5 =5

ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಗದ್ಯವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿವರಿಸಿ.

Translate any one prose and explain

१. अस्ति जम्बुद्वीपे विन्ध्यो नाम गिरिः । तत्र चित्रवर्णो नाम मयूरः पक्षिराजो निवसति ।

ತಸ್ಯಾನುಚರೈಶ್ವರದ್ವಿಪಕ್ಷಿಭಿರಹಂ ದ್ವಾರಣ್ಯಮಧ್ಯೆ ಚರನ್ನವಲೋಕಿತಃ ಪೃಶ್ಚ - ಕಸ್ತ್ವಮ್ ? ಕುತಃ ಸಮಾಗತೋಽಸಿ । ತದಾ ಮಯೋಕ್ತಮ್ - ಕರ್ಪೂರದ್ವೀಪಸ್ಯ ರಾಜಚಕ್ರವರ್ತಿನೋ ಹಿರಣ್ಯಗರ್ಭಸ್ಯ ರಾಜಹಂಸಸ್ಯಾನುಚರೋಽಹಮ್ । ಕೌತುಕಾದೇಶಾನ್ತರಂ ದ್ರಷ್ಟುಮಾಗತೋಽಸ್ಮಿ ।

२. अस्ति हस्तिनापुरे विलासो नाम रजकः । तस्य गर्दभोऽतिवाहनाद्बुर्बलो मुमूर्षुरिवाभवत् । ततस्तेन रजकेनासौ व्याघ्रचर्मणा प्रच्छाद्यारण्यसमीपे सस्यक्षेत्रे नियुक्तः । ततो दूरात्तमवलोक्य व्याघ्रबुद्ध्याक्षेत्रपतयः सत्वरं पलायन्ते ।

IV. ससन्दर्भं विवृणुत (त्रीण्येव)।

3x3 =9

ಸಂದರ್ಭಸಹಿತ ವಿವರಿಸಿ. (ಮೂರನ್ನು ಮಾತ್ರ)

Explain any three of the following with reference to context

१. तद्विग्रहं श्रोतुं नः कुतूहलमस्ति ।

२. दशाननो हरेत्सीतां बन्धनं स्यान्महोदधेः ।

३. देव ! विजने ब्रवीमि ।

४. सन्ध्ये दूताः बहवः। किन्तु ब्राह्मण एव कर्तव्यः ।

५. देव! अज्ञानादेनेन अपराधः कृतः ।

V. a) सन्धिं विभज्य सन्धिनामलिखत । (पञ्चानामेव) 5x1=5

संढिबिडिसि संढिहंसरंनु बरंयिरी. (इदु डुडुतु)

Split and name the Sandhis. (Five only)

१. दुर्गश्रयः	२. एकैकम्	३. नान्यो	४. स्वेच्छ्या
५. राजोवाच	६. गजोऽपि	७. इत्युक्त्वा	८. नैव

b) संस्कृतवाक्येषु योजयत(पञ्चानामेव) । 5x1 =5

संनु तडुकुडुगुडुडु डुडुडुडुडुडु. (इदु डुडुतु)

Use the following in Sanskrit sentences. (Five only)

१. सह	२. नमः	३. विना	४. रोचते
५. समीपे	६. परितः	७. बहिः	८. स्वाहा

VI. अधोलिखितमनुच्छेदं कन्नडभाषया आङ्गभाषया वा अनुवदत। 1x5=5

ठनुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडुडु. Translate into English.

एकदा काकः पिपासितः आसीत् । सः जलाय इतस्ततः अभ्रमत् । सः एकं घटम् अपश्यत् । घटे अल्पं जलम् आसीत् । सः जलं पातुम् असमर्थः अभवत् । घटस्य समीपे एव लघु पाषाणखण्डानि आसन् । सः एकैकशः पाषाणखण्डानि घटे अक्षिपत् । जलं घटस्य उपरि आगच्छत् । जलं पीत्वा काकः तृप्तः अभवत् ।

VII. अधोलिखितमनुच्छेदं पठित्वा प्रश्नानामुत्तराणि संस्कृतभाषया लिखत । 5x1=5

रामायणम् आदिकाव्यम् इति प्रसिद्धम् । अस्य कर्ता महर्षिः वाल्मीकिः । रामायणे सप्तकाण्डाः सन्ति । तथा च चतुर्विंशतिसहस्रश्लोकाः च सन्ति । मर्यादापुरुषोत्तमस्य श्रीरामचन्द्रस्य जीवनवृत्तान्तमेव अस्य काव्यस्य कथावस्तु भवति । अत्र महर्षिः श्रीरामं 'रामो विग्रहवान् धर्मः' इति वर्णितवान् । दुष्टशिक्षणम् एव रामस्य उद्देशः । दशरथपुत्रः श्रीरामः अन्ते दशकण्ठं रावणं हतवान् ।

प्रश्नाः -

१. रामायणं किमिति प्रसिद्धम् ?	२. रामायणे कति काण्डाः कति श्लोकाः च सन्ति ?
३. रामायणस्य कर्ता कः ?	४. महर्षिः श्रीरामं कथं वर्णितवान् ?
५. श्रीरामः कं हतवान् ?	
